

TRIBUNA

REDACTIA

Deak Ferencz-utca nrul 20.

ABONAMENTUL

Pe un an .. 20 cor.

Pe jumătate an .. 10 "

Pe 1 lună .. 2 "

N-rii de Duminică pe an 4

coroante.

Pentru România și America

10 coroante.

Pentru România și străinătate

numeri de zi pe an 40 franci.

ADMINISTRAȚIA
Deak Ferencz-utca nrul 20.

INSERTIUNILE

de un șir garmond: prima
dată 14 bani; a doua oară
12 bani; a treia oară 8 bani
de fiecare publicațiune.

Manuscripte nu se
inapoiază.

Telefon oras și comitat 502.

Pacturi ?

Primum dela un fruntaș politic, care merită toată atențiunea cercurilor, pe cari le privește, următoarele rânduri:

Abea au început luptele constituționale și deja primim vești despre pacturi. Eri încă am fost agitatori și «ultraști», iar azi, când toți Românii de cinste s'au strâns în jurul steagului național, azi — ni-să propun și să leagă pacturi. Acțiunea energetică a partidului național românesc a pus pe adversarii nostri pe griji și ei sunt nevoiți să înțeleagă, că dacă poporul se îndreaptă în contra lor, pozițiunea lor devine cu totul imposibilă.

O astfel de veste de pacturi ne vine din cercul Hunedorei, unde 85% din populație sunt Români și unde fruntașii români au găsit cu cale se împărțesc mandatele. Tot astfel este ciudat și procedeul dlui ministru președinte Wekerle de a chema câțiva fruntași români la o conferință. El nu recunoaște partidul național și nu caută a să pune astfel în atingere cu el, cum să face în uzul parlamentar, ci chemând câțiva fruntași, recunoaștem, că oameni remarcabili, dar cu scopul de a-i obliga și de a-i dezbină pe Români în două tabere.

Ori ce s'ar întâmpla, ori ce motive s'ar încerca să se dea pacturilor, trebuie să declarăm dinainte, că nu poate avea loc între noi și guvern nici un fel de compromis. Aceste compromisuri azi sunt condamnabile pentru lupta noastră constituțională și legală lată de ce.

Poporul nostru în urma letargiei îndelungate din trecut a ajuns să aibă puțin simț pentru lupta constituțională. Trebuie să-l trezim din această amorțire, trebuie să facem cu el școală politică. Veacul acesta va trebui să fie epoca de renaștere națională și culturală a neamului nostru.

Prin luptă lungă va trebui să schimbăm felul de a vedea al poporului nostru. Va trebui deci o luptă lungă, dar mai ales energetică luptă intelectuală.

Intr'un cuvânt avem nevoie de luptă pentru formarea și cultivarea poporului.

Acum, când abea am început lupta și munca serioasă, încheierea pacturilor este după părerea noastră cea mai mare greșală. Cu toate, că trebuie să ne silim de a fi cât mai bine reprezentați în parlament, totuși lupta noastră nu poate să devie o goană după mandate. Cu atât mai puțin poate fi scopul nostru de a dobândi mandate prin luptă ușoară și pe calea pacturilor. Generalul neîncrăzător în izbândă să nu stea în fruntea armatei! Noi suntem chemați și avem datoria de a trimite atâți deputați în parlament câți ne îngăduiește puterea politică a poporului nostru. Rugăm deci pe fruntașii noștri de a nu limita numărul acesta, de a pune hotare acestei lupte. Ei nu pot de bucurie, văzând că adversarii nostri au intrat în tratative cu ei. Nu văd ei, că adversarii sunt siliți să facă aceasta, căci își simt slăbiciunea? Ori cum ar sta lucrurile, noi nu putem recunoaște, că ar putea să reprezinte altcineva pe alegătorii români în noua adunare

și drept, de cât numai membrii partidului național românesc. Astfel de deputați chiar dacă au ajuns prin pact să intre în parlament — totuși nu vor fi în stare și dispuși să lupte cu sinceritate.

Pactul va avea deci numai un efect demoralizator și va întârzia lupta și deșteptarea noastră națională.

În cercurile dobândite prin pact viața națională va fi lipsită de putere, căci mandatele vor fi fost câștigate cu înleznire la masa verde, iar în cercurile cedate adversarilor din cauza lipsei de orice luptă, indiferentismul atât de condamnat în trecut va toropi sufletele alegătorilor. Lupta noastră națională nu poate avea drept scop alegerea câtorva deputați pe calea comodă a pactului. Atunci lupta nu ar fi completă. Socialiștii nu au avut nici un reprezentant în parlament și totuși cine ar îndrăzni să nesocotească partidul acesta?

Atunci când elementele cele mai valoroase vor intra în parlament — noi tot vom mai avea trebuință de popor. Avem încrederea, că poporul nostru are puterea vitală de-a trimite în parlament pe cei mai destoinici bărbați ai noștri.

Dacă aceasta nu ar fi așa, atunci toată politica noastră nu ar plăti nimica. Nu pe baza pacturilor, ci pe baza poporului va trebui să lucrăm. Când vom putea însă câștiga și lumina poporul? Numai cu prilejul luptei electorale.

Imprejurările politice ne tae calea constituțională a adunărilor publice și astfel numai la alegeri găsim prilej de-a ne pune în atingere cu poporul, de a-l lumina asupra situației sale. Oare să scăpăm această ocaziune prin pacturi.

Când vom învăța poporul de-a uza de drepturile sale la alegerile comitatului și ale comunei? Oare să va mai încrede poporul — în niște conducători, cari în dosul lui îl vor împiedeca de a-și rosti cuvântul în afacerile publice, și cari nu vor căuta să izgonească pe adversarul atât de urgisit? Trebuie să învățăm poporul, că dușă cum alegerea deputaților atâră de el, tot astfel și ceilalți funcționari, fișpanul, viceșpanul, suprefectul, notarul, primarul atâră dela votul poporului.

Puținele mandate ce le-am pierde în luptă ar fi o pagubă neînsemnată față de marea pagubă morală pe care o suferă viața națională prin pacturi. Mișcarea națională va pierde din energia ei și interesul general pentru ea va slăbi.

Asigurăm pe deputații cu mandatele »sigure« cum le vor fi numind cu multă mândrie, că guvernul tot nu-și teme puterea de cei câțiva deputați mai mult cari vor intra în parlament, știind bine că în fața naționalităților partidele ungurești vor fi solidare. Nu! Guvernul să teme însă că poporul deșteptându-se va putea cere și mai multe drepturi și va mătura și pe ceilalți oameni străini și că ideea națională va cuceri tot poporul în mod irezistibil.

Scopul lui este de-a opri această deșteptare prin pacturi.

Guvernul știe bine, că față de deșteptarea poporului el nu va putea porni acțiuni jignitoare de interesele noastre. Și știe bine, că el are de gând de-a clădi baza statului național unguresc.

Noi însă să continuăm lupta nestrămutată pentru drepturile noastre. Să cucerim în fiecare cerc românesc încrederea și dragostea alegătorilor români. Trebuie să aflăm cine este pentru și cine împotriva noastră! Vrem să cunoaștem toate forțele noastre adevărate. Iar atunci când vom cunoaște și puterile noastre și ne vom fi întărit, atunci putem face pacturi, dacă va fi trebuință dar până atunci vrem biruința și cinstea steagului național.

Suntem sătui de umiliri. Să ne croim singuri o cale. Acuma-i prilejul.

Acum — ori nici odată.

Concesiuni pentru Croați. Coaliția cea atât de șovinistă a fost silită ca, ajungând la putere, să facă concesiuni Croaților. Banul croat, contele Peiacevici a declarat într'o consfătuire a partidului național croat că în înțelegere cu ministrul președinte Wekerle a hotărât următoarele concesiuni. Limba croată ca limbă oficială în funcțiunile comune și la trenurile croate, aplicarea funcționarilor croați în aceste funcții, completarea rețelei căilor ferate, încurajarea industriei croate. O parte din aceste concesiuni au fost înscrise și până acuma în lege, dar nu au fost puse în practică. Dacă guvernul voiește să execute legile neexecutate ce ușor ne-am împăca și noi cu el în multe privinți, dacă ar executa în mod leal și complet o singură lege: legea naționalităților!

Atitudinea Sașilor. Dăm după «Kronstädter Zeitung» hotărârea Sașilor anunțată într'un număr trecut:

«Comitetul central săsesc în ședința ținută în 19 I. c. a adus următoarea hotărâre:

Comitetul central săsesc salută cu bucurie aceia aplanare a crizei politice care prin numirea noului minister a salvat principiul constituționalizmului.

El așteaptă dela viitorii deputați sași ca ei să ia în mod solidar programul popular săsesc ca directivă și să ia față cu reforma electorală o atitudine care corăspunde intereselor poporului săsesc. El recomandă de-a rămâne deocamdată potrivit împrejurărilor în afară de ori-ce partid».

Candidații Sașilor. Nu credeam, ca Sași să-și uite așa de mult de datoria lor națională, față de ei înșiși, după-cum experiam că fac într'una. După alte greșeli regretabile și odată fatale pentru ei, acum nici candidații de deputat nu și-i mai aleg. În cercul Leschkirchen au candidat pe un Dr. Gustav Gratz, neamț maghiarizat din Pressburg, fost redactor la «Pester Loyd», alătura cu hahamul șovinistilor Max Falk, care a scris cele mai scârboase invective la adresa tuturor naționalităților; fost corespondent al ziarului «Zeit», cunoscut ca plătit de unguri; intemeietorul revistei maghiare «Huszadik Század»; membru al mai multor asociații ungurești etc. Și acestuia voesc ei să-i încredințeze reprezentarea lor în dietă? Să vor căi amar odată.

ELECTORALE.

Zăpăceala kossuthistă în Chişineu. După ce de două ori a repăşit şi pe Duminecă se publicase întrunirea de candidare a fibirăului Lengyel Sándor din Târnova, lui Dr. Lázár Zoárd iar i-a venit poftă să candideze. A pus Sâmbătă pe câţiva oameni de ai săi să tipărească foi volante în cari să zice, că »bucurie mare s'ar face lui Kossuth« (apánk) dacă s'ar alege în Chişineu deputat Lázár Zoárd.

Pe Duminecă a fost deci convocată la »Polgári kör« adunarea de candidare. Aderenţii ce-i mai are, s'au dus deci tot Duminecă să-i îmbie candidatura, se va face aldămaş mare şi sfârşitul va fi că onorabilul kossuthist va mai cădea şi a treia oară.

Duminecă, kossuthiştii au candidat — a treia oară deja — pe Lázár Zoárd. Adunarea de candidare n'a fost nici animată, nici mare, vorba e că a fost de faţă şi noul fişpan contele Károlyi, cel care a făcut suită şi lui Gabányi. A vorbit şi Csukay, asigurând pe Lazar că-l va sprijini... Poate să cadă!

Russu Şirianu între alegători. Insoţit de venerabilul fruntaş *M. Veliciu*, Duminecă *Russu Şirianu* a fost în comunele după cum urmează:

Sinitea. Aici le-a ieşit întru întâmpinare un banderiu tot atât de frumos ca pe vremea alegerilor din iarna anului 1905. După ce au fost şi la biserică, adunarea s'a ţinut lângă crucea din sat. A deschis-o tinărul preot *Emil Popovici*, care în numele poporului salută pe candidat, îi arată încrederea poporului şi-l roagă să primească a le fi iar candidat şi să-şi spună programul.

Di *Russu* vorbeşte între aclamările poporului, arătând programul celor din partidul naţional.

M. Veliciu ţine apoi o poporală şi cu multă plăcere ascultată vorbire.

Insoţiti de călăreţi, cei doi fruntaşi ajung la **Zarand**. În această comună fruntaşa poporului l'a aşteptat la biserică, unde la adunare au fost de faţă toţi din sat, bătrân şi tinăr, bărbaţi, femei şi copii.

Adunarea a deschis-o preotul *Aurel Iancu* rostind o inimoasă cuvântare, în care arată bucuria nemărginită a poporului că poate vedea pe candidatul iubit şi pe fruntaşul *Veliciu*, «tatăl nostru».

Russu Şirianu vorbeşte o oră întreagă arătând cele petrecute în Dietă şi lupta purtată de deputaţii naţionali români.

M. Veliciu într-o vorbire ce a ţinut deasemeni aproape o oră, a însufleţit poporul la culme, aducând laude şi hărniciei poporului care a ştiut să lupte cu bărbăţie, şi fostului deputat şi acum candidat din nou.

Adunarea a încheiat-o părintele Iancu, acest păstor harnic al unor Români «pui de lei».

Cinteiu. Candidatul a fost întâmpinat la hotar de satul întreg cu muzico. Adunarea a deschis-o, la 4^{1/2}, părintele Iustin Iancu, care ţine locul octogenarului său părinte I. Iancu.

Au vorbit apoi pe rând *Russu Şirianu* şi *M. Veliciu* însufleţind poporul şi îndemnându-l să se poarte cu bărbăţie din iarna anului 1905.

A vorbit apoi părintele Aurel Iancu, fiul distins al acestei comune.

Pe când vorbea, iată că ajung şi Nădăbanii falnici, în şir lung de trăsuri, toţi fruntaşii satului şi cu călăreţi, cari au şi pe-

trecut pe candidat cu mare veselie până în

Nădab, unde adunarea a deschis-o părintele *D. Muscan*, după care a vorbit candidatul *Russu-Şirianu* şi apoi *M. Veliciu*.

Pe amândoi poporul i-a ascultat ca pe nişte apostoli.

Joi di *Russu* se va duce la orele 9 la **Sinitea** iar la orele 3 d. a. la **Socodor**.

Vineri la orele 10 va fi în **Vădas** iar la orele 2 d. a. în **Talpoş**.

Din cercul Moraviţa. Ni-se anunţă că venerabilul fruntaş *Vladimir Spătar* şi-a pus acolo candidatura. Fapta D-sale este cu atât mai însemnată, că dânsul fiind om în vârstă nu a pregetat să se însărcineze cu toate oboselile şi încordările fizice şi sufleteşti ale unei campanii electorale pornite pentru onoarea steagului românesc. Izbânda sa este asigurată în acest cerc atât de curat românesc.

Din Cercul Sân-Miclăuşului-mare. Ieri s'a ţinut aici adunarea aelectorală pentru candidarea unui naţionalist în cercul acesta atât de amestecat în limbi. Candidatura dlui *Nestor Opreanu* fruntaşul avocat român atât de bogat în merite pentru popor, a fost — lucru neobicit — solicitată de alegătorii germani din Triebswetter (Năghiuz). Candidatura dânsului deci nu-i expresia vre-unei dorinţe personale a D-sale ci izbucneşte chiar din dorinţa adâncă a tuturor alegătorilor fără deosebire de limbă. Dacă deci va izbuti — cum este foarte sigur — să cucerească acest cerc electoral, el va fi acela care va simboliza mai frumos şi mai complect unirea şi solidaritatea tuturor naţionalităţilor din ţara noastră. Remarcă că alegătorii acestui cerc se compun din români, germani, sârbi, bulgari şi unguri.

Adunarea electorală s'a ţinut în sala cea mare a primăriei din Sân-Miclăuşul-mare. Prezent însuşi dl protopretore Hadfy ca reprezentant al puterii publice.

Sedinţa este deschisă de dl Terenţiu Oprean, preot, care cu un glas puternic cu o dicţiune admirabilă arată scopul adunării în patru limbi. Nu voim să primim, zice D-sa pe un candidat impus de sus, ci pe cel ce întruneşte simpatiile şi cunoaşte durerile poporului. Fiind cercul nostru poliglot, este trebuit să cadidăm pe un candidat cu program naţionalist. Cuvintele D-sale sunt subliniate de dese şi prelungi strigăte de să trăiască.

Biroul să constituie în modul următor: Preşedinte Pavel Fumor econom (Nereu) vice-preşedinte Rotar şi preotul Popovici (Sân-Miclăuş) notar Dr. Ilariu Hoadrea şi Atanasiu Lipoveanu.

Preşedintele Fumor deschide în câteva cuvinte adunarea şi roagă pe alegători de a să rosti asupra alegerilor. *Nik. Wolf*, alegător german în Năghiuz, arată dorinţele conceţtenilor săi cari sunt. 1. Limba maternă ca limbă de instrucţie în şcolile primare 2. Executarea legii naţionalităţilor 3. Sufragiul universal fără nici o restricţiune 4. Progresivitatea dărilor. La sfârşit dânsul propune candidat de dl dr. Nestor Oprean, ca pe bărbatul care întruneşte încrederea alegătorilor. Cuvintele sale sunt viu aplaudate.

Punându-să propunerea la vot, ea este adoptată în mod unanim şi dl Oprean proclamat candidatul partidului naţionalităţilor în Sân-Miclăuş.

Să alege un comitet executiv compus din dñii Agrima preot sîrbesc Roth, Wolf, Bi-chigeanu, Popovici, V. Albu, N. Cotoşman, Ant. Minişan, M. Zomboreanu, At. Lipoveanu, Terenţiu Opreanu, Nestor Crişan Gh. Dogariu etc.

În momentul acela întră în sală bandă de bulgari kossuthişti. (Cine a m-auzit de astfel de jigării?) Turburând adunarea. Este un moment critic. Poporul ne-stru iritat începe a-i îmbrînci şi este pimejdie că să va naşte o mare bătaie. Mulţămită dlui fibirău să restabileşte ordinea. Din pricina agitaţiei prea mari dsa declară adunarea disolvată. Cu toate acestea scopul turburătorilor, împedecarea candidaturii noastre nu a izbutit şi toţi ne depărtăm mulţămiţi.

Di Dr. Nestor Opreanu explică pe următorul poporului adunat în faţa locuinţei dsale cauza dizolvării adunării şi promite a-şi ţine vorbirea sa de program în săptămâna aceasta, când va vizita toate oraşele şi sattele cercului.

Contra-candidatul său este contele Năk Sándor, andrăssist, un om cât se poate de impopular, ba chiar urgisit de toată lumea. Al treilea candidat este bulgarul kossuthist Maniov, avocat în Beşinova, pentru care se aranjase şi turburarea adunării româneşti însă are puţină şansă de reuşită. El a fost primit în toate comunele, dar mai ales în Vălcani şi Sîn-Miclăuş cât se poate de răşi huiduit de popor. Nu înţelegem cum poate să mai insiste cineva la o candidatură pe care nu o vrea nimeni.

Lovrin. În cercul acesta dl Terenţiu Opreanu, afând de candidatura dlui Dr. Victor Orendi — Hommenau, naţionalist german, si-a retras candidatura naţională pentru a înlezni astfel biruinţa programului naţionalităţilor. Fapta dânsului este cu atât mai laudabilă, că nu există încă nici un pu-officios între partidul naţional românesc şi germani privitor la candidaturi. Retragerea dlui Opreanu este deci izvorită dintr-o pornire de curat şi dezinteresat naţionalism.

Vestim pe alegătorii români din comunele Igriş, Sarafola, Pesac, că făgăduelile candidatului ungur Baross despre redobândirea păşunatului şi vânatului pierdut printru proces sunt mincinoase, Români nu crede minciunile şi vorbele seci ale acestui om care nu caută de voi ci vă amăgeşte daţi-vă votul pentru candidatul naţional de acolo dr. *Victor Orendi!*

Desmintire. După cum aflăm din *Căvăsint*, dela bărbaţi, cari au fost de faţă la venirea lui Gabányi acolo, nu e adevăr ceea ce scriu ziarele maghiare. Românii nu au voit să omoare pe caraghiosul fost general, ci numai copii şi fetele şi-au băjoc de el.

Din cercul Sântanei. Duminecă, în 22 Aprilie a plecat candidatul naţional dr. Iustin Marsieu să-şi continue turneul prin cerc.

Insoţit de dñii Iosif Moldovan, Ioan Niga, Leodovic Fazecaş şi Silviu Păscuţiu din Arad sosit la gara Simand la 8 oare dimineate.

Abia să opreşte trenul, când un puternic gînd trăiască dr. Iustin Marsieu» sgudue aerul: mulţimea alegătorilor, cari îl aşteptau la gară, frunte cu Veneratul paroch bătrân Augustin Beleş şi însufleţitul tinăr proprietar Cornel Groza. Fruntaşul ţăran Todor Mornăilă cu cuvinte calde i-a zis un bine ai venit şi i-a predat un frumos buchet de flori. Candidatul mulţămind în cuvinte calde le-a predat salutarea partidului naţional brav şi şimândani. Am plecat apoi spre comună. În frunte mergeau vre-o 20 de călăreţi, bravi feciori Români pe nişte cai frumoşi şi aprigi, după ei vre-o 30 de fru-

trăsuri. Intre strigăte nesfârșite de «să trăiască» am ajuns în comună, unde am tras cu toți la casa ospitală a Prea Stimatei Doamne văduva Grozda, mama bravilor Grozdești.

De aici tot cu călăreți în frunte și cu o mulțime de trăsuri am mers cu toții la serviciul divin, prima oară la biserica gr. cat. apoi la cea gr. or.

După slujbă urmează adunarea populară ținută pe dâmbul de lângă biserica greco-orientală. Veteranul părinte Beleş deschide adunarea. Să trimită apoi o comisie de 3 fruntași, cari invită candidatul să-și țină vorbirea de program. Când apare figura sveltă a candidatului, tot poporul într'un glas strigă «să trăiască», de cutremura pământul. Vorbește apoi candidatul cu o căldură și o însuflețire, cum numai un tinăr român știe și spune pentru ce luptă partidul național.

Vorbește apoi dl Iosif Moldovan cu cunoscuta-i oratorie. Indeamnă la iubirea de limbă și și neam. După dânsul la stăruirea alegătorilor Unguri candidatul spune pe scurt programul nostru în limba ungurească, fiind încontinuu întrerupt cu «éjjen»-uri. Părintele Beleş apoi închide adunarea.

Spre Șiclău. Insoțit de 15 călăreți și 20 de trăsuri din Șimand continuăm calea spre Șiclău. Din depărtare se vede deja mulțimea de popor, care așteaptă la crucea din litoralul Șiclăului. Ajungând la ei ne primesc cu bubuitul treasurilor și strigăte frenetice de «să trăiască».

Poporul ne-au eșit în cale în frunte cu părințele Iercan și inteligența din loc cu 20 călăreți în frunte cu bravul tinăr iurist Capra, îmbrăcat în haine de călușeri, tot atâtea trăsuri și un steag vântat cu inscripția «Trăiască candidatul nostru dr. Iustin Marișeu» făcut de însuflețitul dn comerciant Ispravnic. Tinărul iurist Capra salută în cuvinte frumoase pe candidat, care mulțumește pe scurt. Pe lângă cântecul lăutarilor și strigăte de să trăiască ajungem în comună, unde iar suntem primiți cu sunetul treasurilor și însuflețirea poporului adunat în număr de vre-o 2 mii de oameni.

Bătrânul părinte Codrean, salutând candidatul în numele poporului, deschide adunarea. Vorbește apoi candidatul cu o energie cuvenită. Poporul îl ascultă cu mare băgare de seamă și dragoste frățească.

Vorbește apoi dl Moldovan și dl Fazekas. După ei se urcă pe masă vestitul țaran fruntaș Simion Codrean. Amintește că de mult n'au avut prilej alegătorii din cercul acesta să lupte pentru steagul național, pe care odinioară în cercul acesta l'a purtat cu atâta bărbăție Florian Varga. Dar la aceasta nu ei au fost cauza, ci conducătorii noștri, cari zeci de ani de arândul au lăsat cercul acesta victimă străinilor. Vorbește apoi despre programul nostru și despre bărbăția românească, aducând frumoase exemple din istorie. Vorbirea Dumniului au adus însuflețirea la culme. Românii sunt foarte însuflețiți, și de vom ținea la oaltă vom învinge.

Ziua alegerilor. 29 Aprilie, comitatul Sălăgiu Turda Arieș și Torontal. 30 April, comitatul Arad, Brașov, Caraș-Severin, Maramurăș, Sătmar, Timișoara. 2 Maiu, Alba-Inferioară, Bistrița. 3 Maiu, Bihor, Hunedoara. 4 Maiu, Sibiiu.

Am înșirat numai comitatele unde sunt Români.

Din cercul Rittberg. Situația tot încurcată: sunt adecă doi candidați naționali dl Sever Bocu și dr. V. Bontescu. În interesul acestui din urmă dl Vlad a alarmat pe toți fruntașii, dar mai ales a amenințat. Candidatura anunțată oficios a dlui Bocu biroul central nu o poate însă retrage fără a se blama. De aceea s'a și primit idea ca asupra întregii chestii să se pronunțe și să ia responsabilitatea fruntașii din cerc în frunte cu dl protopop Pepa.

Regretăm de altfel că dl Vlad, prin necotința lui, produce astfel de situație. Și încă odată: insistăm să-și termine turneul de candidare deja înainte de alegeri!

Rittberg. Primum următoarea corespondență:

Suntem cu mulțămă față de comitetul executiv al partidului național, care s'a îngrijit ca și cercul nostru să fie reprezentat prin candidatul Sever Bocu vrednicul redactor al valoroasei noastre foi Tribuna. Prima pășire a fost Duminecă în 9:22 April în comuna Ferendia. Cu toate că n'a fost anunțată sosirea candidatului și cu toate că cei mai mulți alegători au fost la târgul de țară din Șama — în nemijlocita apropiere, s'au adunat alegătorii înaintea școlii în număr destul de mare. Aici dl învățator Achim Miloia după ce arată scopul adunării de azi, sfînțenia dreptului de alegător și urmările ce pot avea alegerile nechibzuite și vătămătoare intereselor noastre românești, — prezentează pe dl candidat poporului adunat. Dl Bocu luând cuvântul, cu o vervă oratorică a desfășurat programul nostru național des aprobat și primit cu mare însuflețire. Din Ferendia însoțit de dl învățator Miloia și urmat de un șir de trăsuri pline de oameni cari îl aclamau și-a făcut dl Bocu călătoria prin comunele Murava, Gâtaia și Sculea primit tot cu aceeași dragoste și însuflețire. La Sculea și dl învățator Benghia a ținut un discurs înflăcărat și bine simțit aprobat și de Ungurii cari erau prezenți. De aici dl candidat s'a reinapoiat la Gâtaia găzduit în ospitala casa dlui preot Gașpar. Ziua una. Luni în 11/24 April a sosit în comuna Ferendia al II candidat Csepreghi István însoțit de provizorul și spanii domeniali și de șeful garei cu un cantonier, și doi neguțatori cari le plac banii și pita românului, dar care lucră contra intereselor românești. Fiind poporul avizat prin antiste despre sosirea lui încă din ziua premergătoare, s'a adunat în număr mare înaintea casei comunale, făcând domnilor o primire neașteptată. În loc de osana cum să așteptau au căpătat dela poporul sătul de minciuni și făgădueli goale numai abzuguri și fluerături la adresa lui Csepreghi și trăiască Bocu candidatul nostru. După ce s'a încercat socrul lui Csepreghi ca să facă pe tâlmaciul — pentruca dl învățator care ședea în mijlocul poporului n'a voit să-i facă pe tâlmaciul — și să esplice poporului binefacerile făcute de Csepreghi poporului din cerc, Ferendenii i-au răspuns cum să cuvine, așa că sunt sigur că i-a trecut pofta să mai vină să ceară votul ferendenilor.

Ca niște cățai bătuți între abzugurile și risetele poporului s'au depărtat. Ar fi bine ca în tot locul să aibe astfel de primire frumoasă.

Ferendianul.

O vorbire fără păreche. Gabányi, care s'a candidat în cercul Șiriei, dar la Covăsinț era s-o pățească, a rostit la 18 Aprilie în Pâncota următoarea vorbire de program:

«Frace, me rumune pe mine rugat cerkele asta Siria, se fii ablegat la voi si io primit si io roga pe voi se fii cu noi chie io nu domnu io phaore che voi si prunche me tet sus la fieste phaore.

«Papp Cice el fiscalese, lase siede el la chentiarie che el și șie nu fi in casa tierii, și cui fi gre, Vinnye sus la pașce che grigia me. Si care nu pöce se vinnye aci Dun notaresie se scrie numa la minye che io prindye pe Domnu Vișspanye la urce. Si io nu pöce se vorbesce mai mult la voi che rechesit daca trecsie mai vinye io la voi».

Brava, Gabányi! Cu astfel de vorbiri de bună seamă faci pe Români să râdă.

Dr. N. Oncu și cercul Iosașelului. Bravul nostru fruntaș, care din curata jertfă pe altarul națiunii a primit candidatura în cercul Iosașelului, ca un tinăr voinic umblă pe tot locul în cerc în mijlocul poporului, și e întimpinat pretutindena de entuziaste ovațiuni izvorite din curata dragoste.

Sâmbătă la 21 a. c. însoțit de protopopul Halmajului C. Lazar, diaconul Enea Joldea, Dr. T. Pap, avocat și Dr. Nitu Robu, a sosit la marginea cercului electoral în comunele Ociu și Ocișor, unde înaintea alegătorilor numeroși adunați în frunte cu preotul și-a dezvoltat programul său, al partidului național și a fost viu aclamat. Poporul împilat și oropsit sub jugul administrativilor nemeșești s'a deșteptat la cunoștința drepturilor sale sfinte și jură că va duce steagul național la biruință glorioasă.

Cea mai impozantă adunare a fost însă cea din Halmagiu ce s'a ținut Duminecă la 22 a. c. în curtea bisericii noastre.

Din 15 comune din jurul Halmagiului s'au adunat alegătorii români în frunte cu preoții și învățătorii lor ba chiar și primarii comunali și numărul lor să poate pune aproape la 2000. Acolo a fost întreg poporul din Halmagiu cu femeii cu tot și cu o nemai pomenită însuflețire a primit pe iubitul candidat Dr. Oncu, carele însoțit de bravii noștri avocați Dr. Popa G. și Dr. Cornel Iancu din Arad la 11 ore a. m. a intrat între strigările nesfârșite de să trăiască în curtea bisericii. Poporul cu capetele descoperite și cu lacrimi de bucurie în ochi priviă la doritul inimii lor.

Protopopul Cornel Lazar prin o vorbire avântată deschizând adunarea, bineventeza cu călduroase cuvinte pe bravul luptător al nostru. Ei îl recomandă poporului pe candidatul cercului Iosașel între nesfârșite aclamațiuni la adresa dlui Dr. Oncu.

Incițând strigătele de «să trăiască» dr. Oncu își desfășură programul, credeul nostru național, ascultat fiind cu sfântă pietate și adeseori întrerupt de strigăte de «să trăiască» ce clocotea în văzduh. Bătrânii plângeau, iar tinerii se însuflețeau nemărginit de cuvintele sfinte ale evangeliului națiunii.

Adv. dr. Popa îmbărbătează poporul ca fără nici o frică să păsească în luptă.

Poporul ofta adânc, spuind, că n'a mai auzit de aceste cuvinte, nici tinerii, nici bătrânii, deci însuflețiți foarte, făgăduiau, că vor lupta cu toată căldura pentru dr. Oncu, doritul lor dr. Teodor Pap, adv. și naționalist înfocat desfășură în termeni înțeleși de tot poporul votul universal, darea progresivă, serviciul militar de 2 ani cu puncte din postulatele partidului național vestejește apoi cu argumente aspre pe George Sombati, care umblă pe sate singur singurel neavând om și cerșind voturi și pâne ca vezi doamne nația și și acum a 3-a oară să-l facă domn, atunci când el ales numai din curată însuflețire numai că zicea, că e Român! A mințit însă, că nu numai n'a trecut în partidul național, ci acum deprimă preoțimea, partidul național și pe candidatul dr. Oncu și între Români și între Unguri și a trecut în partidul celor dela cârmă, celor cari vor să ne scurteze în drepturi; dar toate ale lui sfortări sunt zadarnice. Vorbirea lui Dr. T. Pop a avut colosal efect.

Dr. Cornel Iancu (despre care zicea poporul că e nepotul eroului nostru natural Avram Iancu) urcându-se pe masă într'un admirabil stil popular apelează la urmașii divinului Avram Iancu.

În fine protopopul C. Lazar prin un cuvânt sfânt îmbărbătează poporul ca luând duh din duh să se lumineze și să lupte pentru alegerea dlui Dr. N. Oncu.

Entuziasmul ajunsese la culme, toată inteligența și întreg poporul cântând hora lui Dr. Oncu, între sunetele muzicii și nesfârșitele aclamațiuni a petrecut pe iubitul lor candidat Dr. Oncu până la casa dlui C. Lazar unde a mulțumit poporului pentru primirea frumoasă.

Alegerea dlui Oncu e sigură.

Domnul Dr. N. Oncu și-a mai ținut desfășurarea programului în Vidra. Adunarea a fost sub goronul de lângă biserică. A vorbit dl candidat Dr. Oncu, apoi dl Dr. Teodor Papp, avocat și mai la fine Rev. Tr. I. Mager, închinând acel goron memoriei lui D. Oncu, precum și luptei noastre din prezent, numindu-l «Goronul lui Dr. Nic. Oncu».

Din Comlăușul mare. În 22 Aprilie a. c. înainte de amiază la 10 ore a ajuns în comuna Comlăușul mare, candidatul de deputat național Dr. Constantin Hadji, carele a fost întâmpinat din partea Comlăușenilor cu banderiu și o mulțime de trăsuri.

Piața era plină de lume, din pieptul cărora răsună văzduhul de strigătele «Trăiască deputatul nostru»!

Crestin de aceea lege fiind, venit-a mai înainte în amândouă bisericile române, ca să ceară ajutorul ceresc.

La ora 11 înainte de amiază în mijlocul pieții încunjurat de o mare de popor, și-a spus credeul politic atât românește cât și nemțește, în care a arătat că ce voește partidul național să facă pentru binele și ușurarea poporului.

Strigătele nesfârșite de «să trăiască» răsunau aproape după fiecare zicere și mai ales la sfârșit când descoperindu-și capul, a făcut sfânt jurământ înaintea poporului zicând: «Așa să-mi ajute D-zeu»!

Nici-când nu am văzut în popor atâta însuflețire în trezie!

După ce a cercetat unele familii, cu aceeași însuflețire a fost petrecut candidatul plecând spre Tiszehgyes.

După amiază la ora 3 a venit și candidatul 48-ist Várnay Imre.

Când a intrat în piață, țărâtimea l'a salutat cu nesfârșite abzuguri.

Ca din pământ o mare de popor s'au adunat înaintea porții ospătăriei mari, unde s'a ascuns candidatul dinaintea poporului, care nu voia să înceteze cu strigătele de: «abzug».

Văzându-se astfel primit, au închis porțile curții, iar jandarmii s'au luat după amărâtul popor.

În curte candidatul și-a ținut vorbirea nemțește, deși poporul care străbătuse, striga mereu *nu ne trebuie, abzug*.

Când preotul vânzător de neam vestitul George Bălan, a început să țină în numele candidatului

vorbirea românește poporul striga, *nu ne trebuie, la biserică părinte, acolo vorbește poporul!*

Infuriat ca un sălbatic striga pe popor afară de aici și întorcându-se către fibriul, care își plecase capul jos de rușine, cerea mereu preotul ca să scoată cu jandarmi din curte pe poporul, care-l hrănește și-i dă pâinea; ceiace durere s'a și întâmplat.

Astfel nu credem să fie fi fost batjocorit nici un popor de păstorul său!

Două ceasuri a stat deputatul închis în curtea ospătăriei, ca să scape de rușine, de care totuși n'a scăpat, căci poporul l'a așteptat afară strigându-i neîncetat *abzug*.

Ne-au durut mult, căci pe când în fruntea fraților sârbi am văzut pe preotul lor, pe atunci ai noștri ne-au părăsit cu toții.

Protopopul Dr. Laurian Luca împreună cu preotul Bălan, a ținut vorbiri, când s'a proclamat Várnay de deputat.

Rușine să le fie!

Astăzi, Luni, cinstitul chinez a chemat prin jandarmi poporul la casa comună, care strigase lui Várnay și popii Bălan *abzug*, nu ne trebuie.

Înimile noastre sunt pline de durere; când ne vedem părăsiți de păstorii noștri, cari ar trebui să-i avem în fruntea noastră, luptând pentru binele neamului.

Ori nu mai au lipsă acești păstori de poporul lor, de i-a părăsit în aceste vremuri grele pentru soarta bisericii părinților noștri?

«Înainte popor vrednic»!

Unul din popor.

Epistolă deschisă

cătră țărâtimea română din comuna Șimand, cercul electoral Sânta-Ana.

Christos a înviat!

Fraților concetățeni!

Cu nespusă bucurie am luat înveselitoarea știre, că comitetul național a pus candidat naționalist român și în cercul nostru electoral Sânta-Ana în persoana mult stimatului dn avocat Dr. Iustin Marșieu.

Ne putem simți fericiți, că o să avem și noi șimandanii prilej a lua parte din lupta înălțătoare, la care ne-au provocat fruntașii neamului nostru românesc în sfătuirea ținută în Sibiu la 10 Ianuarie 1905.

Frații vecini din cercurile electorale: Chișineu, Șiria și Boroșineu au ascultat și au înțeles glasul buciului, și ca niște smei, ca demni urmași al strămoșului nostru Traian, sărit-au cu toții în

luptă — fără a întârziă măcar o minută — și dus-au la izbândă anul trecut mândrul nostru steag național, pe care steag sunt scrise drepturile poporului românesc.

Noi șimandanii anul trecut — din ce pricină nu căutăm — durere n'am avut candidat naționalist, și așa la alegerea din 26 Ianuarie 1905 nu am fost în jurul D-voastră, nu m'am folosit dreptul de a alege, ci ca și un ostaș ascultător dusu-m'am acolo unde m'au chemat, și făcut-am așa cum mi-au poruncit conducătorii și sfânta datorință.

Toți cărturarii români de naștere din Șimand, cari din sângele vostru suntem — cu excepția unei persoane, pe care nu țin deamă de amintire, fiindcă deși a supt lapte dela mamă română, azi s'a lăpădat de neam, a îndrăgit străinii și s'a făcut coadă de topor — luptăm, cu câtă putere ne-a dat Dumnezeu, pentru ușurarea poporului românesc, pentru opincă, de care mândri suntem și mândri o să fim. Cari suntem în loc, acolo o să luptăm, iar pe cari soarta i-a dus în alte părți, acolo își vor face datorința. Așa: dl adv. Dr. Iacob Hotăran în cercul Șiriei, domni Ioan Roșu și Dr. Aurel Grozda în cercul Iosășelului luptă pentru învingerea iubiților lor candidați, iar dl Stefan Tășiedan în Biharia își împlinește chemarea sa ca român adevărat. Deci ascultați fraților de învățații, de preoții și învățătorii voștri, cari voiesc numai binele poporului și a neamului românesc.

Foarte regret că de prezent nu pot fi în mijlocul D-voastră — fiind la prindere de arme — însă în ziua alegerii o să fiu între D-voastră, ca să-mi dau și eu votul pentru stimatul meu prieten și al nostru brav stegar Dr. Iustin Marșieu. Înșirați-vă cu toții în tabăra iubiților noștri candidați; nu fie vot românesc din Șimand, care nu se dă pentru candidatul naționalist. Cine își dă votul, să știe că nu numai pentru el însuși a votat, ci și pentru acele alte mii, cari nu au drept de vot; tot insul pentru faptul său e răspunzător înaintea neamului românesc.

Iar când seara vieții noastre va veni, cu fruntea ridicată vom reprivi la trecutul nostru, stinați și iubiți vom fi de pruncii și nepoții noștri. Pildă vom fi urmașilor noștri; vor învăța dela noi constanță în luptă, tărie și mângăiere în eventualele neizbânzi.

În ziua alegerii să ne vedem cu toții sănătoși și cu un glas să strigăm: Trăiască falnicul nostru candidat Dr. Iustin Marșieu!

Al D-voastră consătean:

Emil P. Grozda
stud. în drept.

Oradea-mare, 22 Aprilie 1906 n.

Goronul lui Dr. Oncu.

Între cele două așezăminte, ce din vremuri îndepărtate, ne arată calca prosperării și a mântuirii, între modesta bisericuță și școală din comuna Vidra*) un falnic goron își înalță coroana măiestoasă spre albastrimile cerului.

De zeci de sute de ani puternicul goron, ca o strajă neclintită privește, par' că cu îngrijorare preste acel cătun pierdut în umbra codrului și svârliit în formă de fortăreață într'un semicerc pe coama dealurilor din prejur.

În cursul vremurilor multe generații a văzut părăndându-se și sub verdele-i desiș în morminte întelenite cu cruciulițe mai vechi și mai nouă odihnesc generațiile apuse de pe scena vieții.

De zeci de ani sub dânsul rade sgobia horă în zile de veselie și plânge trista doină în momente de încercare.

În zile de sărbătoare sub el cucernici creștini ascultă cuvintele de mângăiere din gura preotului, în vreme ce din clopotnița, ce trâmură dangătul jalnic al clopotelor plutește lin spre sfere mai înalte, implorând grație oropsitului popor.

Ziua de 5/18 April, anul nașterii 1906 a făcut dintr'ânsul un monument, care să vorbească încă multor următori de greul și însemnătatea acestor vremuri și să pomenească încă multă vreme acestor plaiuri mărimea celuia întru amintirea căruia s'a închinat.

Ziua de 5/18 April se poate numi memorabilă în istoria luptei noastre naționale din prezent.

*) Lângă Ciuciu, cottul Arad.

Vidra, acel colțisor de pe romantica vale a Crișului-Alb, având fericirea de a saluta în mijlocul ei pe distinsul și ilustrul nostru bărbat, pe nestorul Dr. Nicolae Oncu, ca și candidat de deputat dietal al partidului național, a eternizat acel eveniment, precum și în general mișcarea noastră națională de acum, prin aceia, că goronul sub ramurile căruia s'a ținut adunarea, l'a închinat memoriei lui Dr. Oncu, numindu-l »Goronul lui Dr. Oncu«.

A fost un ce impunător, mareț, sărbătoresc, când sub ramurile stufoase ale stejarului, fii națiunii clasa plugarilor și a intelectualilor dau mână cu mână, și când țeranul dela plug ascultă cu plăcere cuvintele aleșilor săi înștrăinați de ei prin muncă numai dar aceiaș în cugete și simțiri.

S'au împlinit cuvintele scripturii; și unii cu alții să ne îmbrățișem».

Ne-a împlinit Dumnezeu rugăciunea aceasta de atâtea ori rostită la sfintele sărbători.

După negurile moroase ale iernii mândrul soare apare mai luminos pe orizont, razele lui călduțe trezesc amorțita fire.

Câmpul înverzește, pomii înfloresc, toată ființa învie, se deșteaptă toată natura.

Din întunerecul noianului de vremuri apare luminos soarele conștiinței, se trezește oropsitul norod.

Trezește-te Române!

Neconziderând oboseală, neluând în băgare de seamă povara bătrânețelor, nestorul Dr. Oncu, ca un apostol aleargă, și cu mare zel propovăduiește calea conducătoare la mai bine, pe care trebuie să urmăm.

Urmează! Române!

— Dacă cercetăm un oraș mai mărișor, în parcurile acesteia vom vedea în multe locuri neștiți pomișori și lângă dânsii o placă memorială, care indică un nume cu adausul «spre memorie». Vom vedea apoi atât prin parcuri, cât și pe piețe diferite monumente, statui, care ridicate fiind, țin ca persoanele în memoria cărora s'au închinat să servească, ca exemple vii și ca modele de imitat.

Pe noi cei dincoace, neam al suferinții, soartă vitregă nu ne permite să avem parcuri publice ba și acela la care contribuim nu-i permis să amintească ici colea numele vre-unui bărbat distins al nostru, care să ne servească și nouă ca model.

Nu ni-e permis să ridicăm monumente. Abnește file îngălbenite mai poartă amintirea vremurilor trecute și a marilor bărbați.

Ce ne-a rămas de făcut?

Țăranul și-a botezat și mai departe diferite locuri, dealuri și văi după numele unor oameni mai cunoscuți ai săi.

Mai departe evenimente și persoane mai cunoscute lui le-a fixat în balade și tradițiuni, care trec dela tată la fiu. Iar în ce privește adevăratele monumente am rămas cu nimica.

Am avut un arbore memorabil, un goron: «Goronul lui Horia», povestind din acele vremuri.

Acum mai avem și «Goronul lui dr. Oncu» povestind de aceste vremuri.

Așadară de aici înainte mai mult cu un monument național.

Cătră alegătorii din ce.cui electoral al Făgetului. Fraților! Măreța adunare de alegători, care s'a ținut astăzi în Făget, a proclamat cu multă însuflețire candidat de ablegat cu program național român, pe vrednicul avocat din Timișoara: *Dr. Aurel Cozma*. — Român verde, copil eșit din popor, cunoaște cu de-amăruntul năcăzurile și suferințele poporului nostru. Cine dară ar putea să reprezinte în dieta țării mai bine interesele cercului nostru decât dânsul?

Veniți cu toții să ne grupăm în jurul lui, să urmăim cu sfințenie steagul desfășurat de el, să-i întindem mandat nepătat, cinstit. S'arătăm celorlalți frați ai noștri, că și cercul Făgetului nu rămâne mai pe jos, că și aici sunt Români cinstiți vrednici de numele lor.

Fraților! Suflete mârșave, vor căuta să cumpere cu bani sufletele voastre. Slujbași păcătoși vor căuta să vă înfrice. Inchideți ușile în fața acestor nemernici. Grijii bine căci știut este: «cine te cumpără acela te și vinde» iar pe slujbașul care te silește pentru cine să votezi, pedeapsă mare îl așteaptă.

Fraților! Sus să avem inimile!

Să învie Dumnezeu și să se risipească vrămașii lui!

Să strigăm c'un singur glas:

Trăiască iubitul nostru candidat, *Dr. Aurel Cozma!*

Făget 22 Aprilie 1906.

Pentru comitetul electoral central:

Virgil Thomiciu,
prezident.

Dr. Oct. Popescu,
notar.

NOUTĂȚI.

ARAD, 25 Aprilie 1906.

— **Banchet în onoarea Regelui Carol la legațiunea română din Berlin.** Vineri a avut loc la legațiunea României din Berlin un banchet în onoarea aniversării nașterii Regelui României și a celor 40 de ani dela alegerea sa ca domn al țării românești. Principele Eitel Frederic, fiu al Regelui Carol, a participat la banchet, aducând urările împăratului pentru Regele României. În cursul banchetului principele a ridicat un toast pentru M. S. Regele Carol, adresând măgulitoare cuvinte Regelui României și națiunii române. Dl. Al. Beldiman, ministrul României a toastat pentru împărat, relevând raporturile intime de familie și amicitie ce de 40 de ani există între casa imperială a Germaniei și dinastia română a Hohenzollernilor. La banchet

— E un ce natural, un ce născut în sângele lui, moștenit dela strămoși, în firea Românului, de a avea oarecare deosebită atențiune față de stejar și prin urmare a-l închina de monument.

E o asemănare oarecare în calitățile stejarului și a Românului.

Stajarul era favoritul lui Joie, părintele strămoșilor noștri, a glorieșilor Români.

Cu frunză de stejar se încunună ostașul roman. aducând trofee de victorie de pe câmpul de luptă.

Stejarul este simbolul trăinicieii, puterii și a trezvieii.

Ne-am validat de atare.

A închină stejar în memoria celor buni ai săi, e dară un lucru mai potrivit cu firea Românului.

Mă întorc cătră tine stejar și-ți zic: Bătrâne stejar, a tale calități ne mai suțin la suprafață, pe tine te adorăm întocmai ca strămoșii noștri!

Tu ai fost martorul suferințelor noastre de veacuri, martor să ne fi și vremurilor mai bune, după care atâta însetăm!

Ție și-se mărturisește hora și doina noastră, în clipe de liniște nocturnă tu ascultă glasul celor din morminte, pe cari tu și după trăita lor viață îi ascultă. Tu să ne fi nouă mijlocitor, după care să ne știm îndreptă pașurile noastre!

Iar în fine dorim ca să porți încă multe veacuri amintirea acestor vremi și a persoanei între memoria căruia te-am închinat!

Și pentru totdeauna «Gorunul lui dr Oncu» să te numești!

M. Iuniorul.

azistau ceilalți principii, secretele de stat la atacurile străine von Tchirsky subsecretarul de stat la afacerile străine von Wühlberg, mareșalul von Hanke, ministrul războiului von Einem, precum și delegațiunii ale primului regiment de artilerie de companie al gardel, al cărui șef onorar este M. S. Regele Carol, precum și a regimentului 2 de dragoni al gardei, din care Majestatea Sa făcea parte înainte de alegerea sa ca domn al țării. Asistau de asemenea ofițerii români în misiune la Berlin, membrii legațiunii române și conzului general al României la Berlin dl Emil Russeil. Musica regimentului 1 de artilerie de câmp al gardei cânta în tot timpul banchetului. După toastul principelui Eitel, muzica întonă imnul regal român, iar după toastul ministrului României imnul național prusian. (G. T.)

— **Eludarea legii de emigrare.** Să știe că legea interzice emigrarea bărbaților aflători în vîrsta de înrolare. Feciorii din Györköny au eludat această lege, plecând întâi la Viena, de unde au cerut pe urma de acasă banii necesari pentru emigrare, pe cari la perchezitiie făcută la plecarea lor de acasă, autoritățile i-ar fi confiscat.

— **Pentru nerorociții din Gurani—Cociuba** am primit dela dl dr. Lazar Popovici din Viena 5 cor.

— **Espedițiuni științifice.** Ducele d'Abruzzes, vărul regelui Italiei va întreprinde în curând o nouă expedițiune științifică de astădată în Africa centrală.

Ducele își propune să exploreze în special regiunea muntoasă spre Nord dela lacul Albert E-duard și va încerca să se urce în vârful muntelui Ruvenfori, care are o înălțime de 5500 m.

Indigenii numesc acest munte: Regele norilor. Ilustrul explorator va fi însoțit de căpitanul Cogni, doctorul Cavalli locotenentul de marină Vinspear, și alpinistul Victor Stella.

Expediția aceasta e una din cele mai periculoase. S. Baker, Emin Pașa și Stanley a trebuit să renunțe la o explorație în regiunea aceasta din cauza ostilității indigenilor.

Expediția va dura șase luni și va costa 300000 fr.

— **Incendiul din Gai.** În suburbiul Gai al Aradului a izbucnit Duminecă după prânz un foc puternic. Fabrica de drojde a fraților. Neumann a luat foc și flăcările mistuitoare să întindeau cu o mare repeziciune.

Focul izbucnise dintr'o nebagare de seamă a muncitorilor. Un noroc deosebit a fost faptul că pompierii, fiind Duminecă după prânz la exer-

cițiile lor de pe piața pompierilor, au putut pleca imediat la fața locului. Iei izbutiră întâi să localizeze și pe urmă să stângă focul.

— **Greva pantofarilor.** Pantofarii din București s-au pus zilele acestea în grevă. Fabricanții au declarat că vor aduce muncitori din Ungaria. Atunci pantofarii bucureșteni au adresat telegrama societății pantofarilor din Budapesta și Sofia de-a împiedeca aceasta cu toate puterile, spre a sprijini pe pantofarii români în lupta lor pentru existență.

— **Cuvinte românești.** Iată ce scrie dl Nic. Iorga asupra mișcării studenților dela 13 Martie:

«Ar fi fost mai multă liniște în București, ar fi fost mai multă bucurie dacă nu s'ar fi făcut mișcarea, menită să fie, în acelaș timp, pacinică și mărețată. Dar oamenii nu trăiesc nici pentru liniște, nici pentru bucurie. Nu pentru aceasta se frământă mințile și bat inimile. Oamenii trăiesc pentru a răspunde legii celei mari și tainice a lumii pentru îndeplinirea cu ori ce preț cu ori ce jertfe a datoriei lor».

Cuvintele acestea găsesc aplicare în lupta noastră electorală.

Nu vrem să ațâțăm pe nimeni la turburări, — nu vrem să-i facem dlui procuror serviciul acesta — dar vrem să subliniăm aceste cuvinte. Fiecare român să le citească și să-și aducă aminte de datoria sa supremă, să-și dea votul pentru cel ce luptă pentru limba românească!

— **Lupta dela Lens.** Un eveniment ciudat și de-o importanță istorică s-a petrecut la Lens, locul marelui catastrofe de mine din Franca, 50,000 de muncitori sunt în grevă și guvernul cu toată promisiunea lui Clémenceau ministrul de interne, a fost silit să aducă armata la fața locului. Poporul a izbucnit în grave turburări, iar miliția după ordinul dat de guvern, care depinde încă de deputații socialiști, a trebuit să stea pasivă.

Un soldat și un ofițer au fost omorâți iar alți soldați răniți. Sublocotenentul *Lautour* a fost îngropat cu onoruri militare și ministrul de război însuși a venit să-i rostească discursul de necrolog.

— **Din gheșeturile militarizmului.** Din Roma să anunță că s'au descoperit iarăși mari malversațiuni în administrarea banilor publici. S'a stabilit că panșera chuirasatelor, s'a făcut din fier turnat și nu din oțel, gloanțele din materialul cel mai prost, încât corăbiile sunt slabe Frumoasă administrație, care să datorește mai ales cabinetului trecut al lui Fortis și celorlalte ministere inconștiente, până la venirea noului ministru Sonnino.

— **O întrerupere ucigașe.** Din Paris să anunță, că la o adunare electorală din Clignancourt, consilierul comunal Le Grendais candidat contra socialistului Rouanet, a voit să-și desfășure programul. Om bătrân de 68 de ani și având pal-pitație el totuși a încercat să între în luptă electorală.

Îndată la început socialiștii l-au atacat în mod violent și unul din ei l-a întrerupt cu următoarele cuvinte:

— Nu alegem deputat pe un moșneag care-i cu un picior în groapă.

Le Grendais să scîlă, vrând să răspundă la această întrerupere, buzele i-să mișcau, dar nu putu să rostească nici un cuvânt, ci căzu mort la pământ.

— **Nenorocirea unei fete.** Servitoarea unui medic din Viena a fost omorâtă de lampa electrică de baia dela casă. Sirma electrică fiind goală, curentul a intrat în apă și a omorât pe biata fată încingându-o din toate părțile.

— **Sinuciderea unui elev.** Elevul Iannrik Pál al liceului din Szarvas s-a împușcat die cauză că a fost muștrat de tatăl său.

— **Un nou izvor de păcură în România.** Bogăția petroliferă atât de mare a României și mai ales a județului Prahova s'a sporit prin izbucnirea neașteptată a unui izvor de păcură lângă Ploești. Zilele acestea într'o dimineață la oarele șase a crăpat pământul în lungime de 3 metri și petrolul a izbucnit cu o mare putere și mult zgomot într'un sul gros de un metru. Izvorul este extraordinar de bogat și în interval de 12 oare sau scos o mie de vagoane de petrol din el. Știrea aceasta trebuie să ne bucure, căci el în-

INCHINAREA LUI DR. ONCU.

Veniți toți cu mic cu mare
La a nației chiemare,
Și sub steagul libertății
Să luptăm, luptăm cu toții.

Steagul nostru 'n văi și 'n dealuri
Azi, fălăie mândru 'n valuri,
Dulcei mame națiune
Pregătind zile mai bune.

Veniți dar ai nației fii
De prin văi, munți și câmpii,
Pentru Dietă, noua lege
Deputați noi de-a alege;

Pe câmpia strămoșască
Dr. Oncu să trăiască
Candidat la Iosășel
Fala neamului e El!

Un român de viță veche
Și bărbat fără păreche!
Om de viață mult bogată
Și cinstit de lumea toată!

Haidați frați adevărați
Votul vostru să vă dați,
Dulcei mame națiune
Croind zile tot mai bune.

Dr. Oncu să trăiască
Steagul lui să izbândească
Steagul mândru tricolor,
Să'l purtăm biruitor;

P. Irhaș.

seamnă un nou izvor de mare bogăție și avânt economic al României.

— **Un om curios.** Mari sunt patimile ome-nești și mulți oameni sunt stăpâniți de ele. Nu vorbim de slăbiciuni, ce în sfârșit se pot vedea la fiecare om, ci vorbim acum numai de patimi. Alergerile dietali ne-au pus și pe noi la muncă serioasă și cinstită. Și în lupta ce se desfășură, bine să și-o însemne fiecare, că nu e vorba de ambiții personale, ci e vorba numai de drepturile noastre.

Și când zicem aceste vorbe, ne cugetăm tot-odată, de a trimite în casa țării bărbați cu tra-gere de inimă pentru poporul nostru și pentru durerile lui. Am văzut nu numai odată, că dela străini și dela cei ce se împrietinesc cu ei nu putem aștepta nici un bine, nici un ajutor.

Candidat-am în toate cercurile bărbați cari au merite și cari au luptat pentru binele poporului.

Un atare bărbat e dl Dr. Nicolae Oncu, care întreaga lui viață a petrecut-o luptând numai pentru ce este bun și folositor neamului. Tot omul de bine, cine-l cunoaște pe acest bărbat, îi dă toată cinstea și tot respectul cuvenit.

Intru cât este binevoitorul poporului să poate vedea și acum, cu privilegiul acestor alegeri când — deși este bătrân — a primit candidatura în cercul Iosașului.

Dar sunt oameni slabi de ânger, mari de pa-timi și ambiții personale. Și ce curios îți pare a vedea candidând față de dl Oncu, un bărbat atât de neînsemnat cum e dl Szombaty. El, fiu de ro-mân să nu aibă atâta curățenie în sufletul său încât să dea ce se cuvine unui bărbat îmbătrâ-nit în cinstea românească.

E de tot curios acest Szombaty. Candidat-a cu diferite programe. Fost-a frate de cruce cu toate guvernele liberale, apropiatu-s'a de guver-nul Fejérváry, și acum îl vedem întovărășit cu guvernul de acum!

Ei bine! Un astfel de om, ce are pretenția de a trece ca Român înaintea noastră, și totuși lucră contra noastră, trebuie să fie lipsit de conștiința națională.

E un om curios ce e în stare a se întovărăși poate și cu dracul, numai să poată ajunge la un os de ros.

Românii din cercul Iosașului își vor ști face însă datoria și nu-l vor ajuta să ajungă deputat cu program străin cu care nu voește să ajungă nici un Român de bine.

— **O tragedie îngrozitoare,** s'a petrecut zilele trecute în Paris. Cu șase luni mai înainte copilul unui bancher s'a îndrăgostit tun în o actriță, care la rândul ei nu s'a arătat nici ea rece față de el. Cu câteva zile mai înainte cop-ilul spuse tatălui său, că s'a hotărât să ia de soție pe tânăra actriță. Tatăl însă s'a împotrivit și ca să facă sfârșit acestei dragoste, s'a dus el însuși la actriță, rugându-o să abzică de copilul lui. Dacă va face aceasta îi va dăruî o sumă con-siderabilă. Actrița nevoind să nimicească viitorul copilului de bancher, a făgăduit că nu face așa cum zice, dar nu primește suma ce i-o promite. În zadar a venit apoi tânărul copil, în zadar a rugat-o să nu-l nefericească ea a rămas neclintită pe lângă hotărârea luată.

— Așa dară mă respingi? — zice tânărul.

— Nu, dar îți voiesc binele. Trebuie să ne despărțim, nu-i alta de făcut.

Indrăgostitul desnădăduit a scos atunci din buzunar o sticlă și a beut din ea. Fata a aruncat sticla din mâna lui, dar el zise:

— Am beut destul.

Peste o minută a căzut. Fata a luat atunci sticla și a beut și ea veninul rămas în ea, și a căzut apoi moartă peste iubitul ei. Tatăl care numai în ziua următoare a aflat cele întâmplare era să înnebunească de durere și întristare.

Păcat, că n'a înebunit.

— **Scădem.** Un învățat mare, după ce a stu-diat bine cauza, scrie că în anul 1610 omul de statură mijlocie era înalt de un metru 75 centi-metri; în 1709 era de un metru 68 centimetri; în anul 1829 de un metru 66 centi, și acum în 1906 de un metru și 61 centimetri.

După aceste socoteli învățatul mai spune că oamenii cei dintâi au avut o înălțime de 5 metri și 10 centi. Pe vremea lui Isus Christos scăzu-seră deja la 2 metri 74 cm.

Tot el, mai proorocește că, în anul 4000. (așa dar de acum peste 2000 de ani) oamenii de sta-

tură mijlocie nu vor fi mari decât 38 centimetri și apoi își incheie studiul său așa:

Sfârșitul lumii să poate ști cam când va fi, că oamenii scad tot mereu și să fac așa de mici încât vor peri cu totul de pe globul pământ-ului...

— **Cât să fumează?** E înfricoșător sporul ce-l fac unii oameni întru a fuma cât mai mult. O statistică mai nouă ne spune că nu avem de ce să ne înspăimântăm căci cea mai mare parte a omenirii nu fumează!

O fi, dar' nu pe la noi!

Aceeași statistică ne arată în ce asemănare stau statele cu fumătorii și cât fumează aceștia. Iată-i:

În Belgia se vine pe fiecare om anual 2817 grame de țâbac. În statele-Unite (America) 2389, în țara Nemțească 1560, în Austria 1370, în Ka-nada 1243, în Australia 1175, la noi, în Ungaria 1096, în Franția 980, în Anglia 885, în Rusia 499 și Italia 476 grame de tutun.

— **Vin de deal** din Ghioroc, calitate esce-lentă, din anul 1905 (alb), se expediază la cerere dela cantitatea de 30 de litri în sus, cu prețul de 40 fil. litrul. A se adresă, dnei S. Secula, Arad, str. Teleki 24.

(Doritorii să trimită butoiul la adresa Alexe Șanțu, vințeler Györök).

— **Magazin de stofă de fabrică,** Lechner și Fleischer, Pécs. În magazinul exclusiv de stofă de fabrică se află de vânzare 3 metri stofă de lână pentru întreaga îmbrăcăminte bărbătească, dela 3'30—4'40—6'60 floreni în sus până la cea mai fină.

Pentru provincie trimitem bucuros p r o b e. Lechner și Fleischer, Arad, Szabadság-tér 17 Te-lefon 475.

— **Atragem atențiunea** On. public asupra anun-țului din numărul acesta al firmei bine reputeate și solide de giuvaericeale a lui Francisc Weinber-ger din loc.

— **Wolf J.,** pantofar de ghete femeiești și bă-rbătești. Arad, strada Weitzer (palatul minoriților).

Petrecerea meseriașilor români din Arad.

Sâmbătă în 21 l. c. n. seara s'a ținut petre-rea meseriașilor români, împreună cu repre-zențațiune teatrală, și a reușit foarte bine, în privința morală, în partea materială s'a ales cu un deficit de 61 de cor. Nu știm unde să căutăm această des-conziderare? În campania electorală? Și totuși... într'un oraș cu atâta inteligență și meseriași, să aibă acești harnici muncitori ai neamului no-stru un deficit de o sumă atât de însemnată pen-tru ei?

S'a predat piesa teatrală «Telegrama» farză în 3 acte de pseudonimul: «Original». Reprezen-țația a reușit foarte bine, și n'ar fi fost lipsită de interes s'o vadă mai mulți, căci în ea se face apologia luptei noastre politice actuale, — pe lângă calitățile sale artistice și principiile sociale ce redă.

În piesă s'a distins în rolul prim ca Elvira: d-ra Tanascu. A reușit nu mai puțin redactorul Răi-leanu jucat de dl Iacob Cărătuș, apoi dl Băilean, Victor Boșneac nu s'a lăsat mai pe jos. Preo-tul Vintilă: dl G. Dehelean ca de mai multeori, a știut să facă și de astădată publicului plăcere prin humorul său. În rolul doamnei Ciubucovici, predat de doșara Catița Lucaciu s'a arătat și de astă-dată ca de multe alte ori, că este o drăgă-lașă diletantă. Ce să mai zic despre țigani, din-tre cari dl Sava Ș. Damian a produs deosebit efect prin cântecul din piesă, care a și fost răs-plătit din partea publicului cu aplauze multe, încât s'a repetat cântecul drăgălaș și ca compo-ziție și ca ton. Toți diletanții au fost răsplătiți din partea publicului cu aplauze îndelungate.

Culmea reprezentațiunii s'a ajuns la sfârșitul predării piezei, când publicul a chemat pe autor, pe dl Sever Secula, care s'a prezentat pe scenă în fruntea diletanților, fiind răsplătit prin frene-tice aplauze și ovațiuni de mai multe minute și puternice «să trăiască autorul».

Era să-mi uit de tinerii Ioan Laurențiu și Nic. Oprișiu, cari s'au distins prin predarea de poezii, cel dintâiu un monolog, iar al doilea prin «Oda ostașilor români» de V. Alexandri. S'au jucat și jocurile naționale «Bătuta și Călușerul» sub con-

ducerea iubitului de toți George Dehelean, sodai croitor.

De încheiere nu-mi rămâne decât să zic: Înainte, iubiți muncitori ai neamului nostru, căci nu aveți altă mângăere decât prin voi înșivă, prin voi ajungeți la mântuire; răsplata va fi încurajarea acelor puțini, cari se interesează de voi și nu vă părășește nici la bine nici la rău... Deci, înainte!

Riporter.

Economie.

Arad, 25 Aprilie 1906.

Bursa de mărfuri și efecte din Budapesta.

Cota oficială pe ziua de 24 April.

INCHEEREA LA 12 ORE:

Grâu pe Aprilie 1906 (100-clgr.)	16'50—16'52
Secară pe Aprilie	13'50—13'52
Orz pe Aprilie	15'82—15'84
Cucuruz pe Mai	13'32—13'34
Grâu de toamnă pe 1906	16'58—16'60

INCHEEREA LA 5 ORE:

Grâu pe Aprilie 1906	16'55—16'56
Secară pe Aprilie	13'56—13'58
Ovăș pe Aprilie	15'42—15'50
Cucuruz pe Mai	13'36—13'38
Grâu de toamnă pe 1906	16'68—16'70

Bursa de bucate din Timișoara.

Grâu: 78—100 klgr.	Cor. 15'50—15'60
« 79—100 «	—
Secară: 100 «	12'20—12'30
Orz: 100 «	13'50—13'60
Ovăș mercantil 100 klgr.	14'10—14'20
« cernut 100 klgr.	13'30—13'30
Cucuruz nou 100 «	13'20—13'30
« vechiu 100 klgr.	—

Prețul alcoolului în Arad.

Alcool rafinat în mare	Cor. 158'—
« « mic	« 160'—
« brut « mare	« 156'—
« « mic	« 158'—

Târgul de porci din Kőbánya.

De prima calitate ungară: Bătrâni, grei părechea în gre-ate peste 400 klgr. — — — fil.; bătrâni mijlocii, păre-chea în greutate 300—400 klgr. — fil.; tineri grei în greu-tate peste 320 klgr. 125—127 fil.; calitate sârbească: grei părechea peste 260 klgr. 120—126 fil.; mijlocii părechea 240—260 klgr. greutate 121—122 fil. Ușori până la 240 klgr. 116—118 fil.

Redactor responsabil: Sever Bocu.

Editor proprietar: George Nichin.

A apărut și se află de vânzare la admi-nistrația «Tribunei»

Chestiunea de naționalitate.

De Br. Eötvös Jozsef,

tradusă de Sever Bocu.

Prețul 2 coroane plus 10 fileri porto.

COMPACTORIE mi-am deschis pe Weitzer János-utca 17 sz. conform pretențiilor celor mai moderne — și, cu onoare aduc la cunoștința on. p. t. public că efectuez în atelier tot ce se atinge de bransa mea, — trainic, plăcut și în schim-bul fineței iau prețuri în adevăr moderate. Pregătesc de asemenea pe prețuri ieftine in-scripții aurii și argintii pe coroane și buchete.

Cu stimă: Szalkai Oszkár

Prăvălia de delicatose, băcănie,
vin, ceai, șampanie, rum, ape
minerale și salbătăciuni - a lui

Dürr Gusztáv

ARAD — viz. viz. cu
Casa orașului.
N-ru de telefon 118

**Își recomandă cele mai
proaspete delicatose cu pre-
țurile cele mai ieftine și ser-
viciul cel mai curat.**

Carmale detot felul și Prune de compot.
Struguri proaspeți de Malaga.
Smochine de Sultan și Smyrna și Fructe
candirate.
Migdale de dessert cu coaje de hârtie.
Prăjituri proaspete de ceai.
Pești marinați și în paiț. HERINGI proas-
pete de Marea Ostică. SARDINE de tot felul.

CAȘURI de Ementhal, Groi, Gorgon-
zola, Strachino, Imperial și multe alte.

CĂRNĂRII
CONSERVE — — LEGUME
Rumurile cele mai excelente.

Mare asortiment în Ceai de China și Rusia.
Magazin de vinuri de șampanie de Hubert
„GENTRY-CLUB”
Casină, Törley și a renumitelor șampanii
franceze Mumm Reims.

Cele mai bune calități cu comandă directă de

CAFEA

de Jamaica, Cuba, Ceylon, Iava-
aur și Mocca.

Excelentă Cafea prăjită de PALERMO
care la gust și aromă e fără pereche, în pachete
originale de câte 1/2 kgr. 2 cor. și 20 fl.

Asortiment colosal de bogat în tot
felul de

zaharicale diferite

aranjate
în cutii de lux, și — măsurate.

Magazin de pălării de dame.

Am onoare a aduce la cunoștința onor. public, că am
primit în magazinul meu

cele mai noi

pălării de modă din Paris și din țară

Recomand atențiunei publicului noile mele

== pălării de dame engleze ==

și pălării de sport Manilla și Panama.

Adaptări să fac după modeluri dorite și să execută
cu prețurile cele mai moderate.

Pălării de dolin gata. Comenzile să
esecută în orice fel — în timp de o oră.

Rog pe onor. public de-a-mi da atențiunea cuvenită
și de-a vizita bogatul meu magazin.

Cu toată stima:

MAJOR JULIA

Magazin de pălării de dame

ARAD, Palatul Minorităților

în partea străzii Weitzer, față cu băcănia lui Fejér Gyula.

Nr. telef. pentru oraș și comitat 509

BANI

pe moșii și case de închiriat din Arad

cu amortizație de 10—70 ani

după mărimea sumei împrumutate cu 4, 4^{1/4}, 4^{1/2}, 4^{3/4},
și 5^{0/0}, pe lângă dividendă de mijlocire și amortizație de
interese corespunzătoare până la valoarea cea mai mare.

Spese anticipative nu sunt, la dorință anticipez spe-
sele de întabulare, convertez datorile de interese mari.

== Rezolvare grabnică, serviciu prompt. ==

SZÜCS F. VILMOS

Representanța pentru mijlocirea de împrumuturi a

Institutului pentru credit fonciar din Sibiu

pe teritoriul comitatului Arad, orașului Arad, comitatului
Bichiş, Gyula, Ciaba. 215

ARAD, Boros-Béni-tér 22 sz. etagiul I.

(Piețe cerealelor.)

Biroul filialei: B. Ciaba, Calea Berényi.

Primesc pe lângă onorar acuisitori de afaceri abili
și demni de încredere.

Bogat asortiment de lămpi de casă și candelabre.

Prăvălie: **Andrássy-tér**
: : : No. 13.

Palatul minorităților. No. telefon 338.

Distins cu premiul I la 6 expoziții

KOHN JÓZSEF

ARAD

Atelier: **Bathyány-u.**
: : : No. 23.

Casa proprie. — No. telefonului 321.

Distins cu premiul I la 6 expoziții

— Lumina nouă! — Noutate! — Lumina nouă! —

Pe teren gazopiric
cel mai bun succes
l-a avut până acum

lampa mercediană

la care luminarea a 75 de luminări, costă mai puțin decât lampa cu petrolu 20”
și care poate fi aplicată la ori-ce candelabru ori lampă de masă; prin ceea-ce
cu 30% avem luminat mai frumos și 50% cruțare de petrolu. Recomand
aceasta în atenția cafegiilor, birtașilor, cancelariilor celor cu afaceri și privaților.

Singurul magazin e al meu, unde răspund punctual și efeptuesc orice comandă.

Cu stimă: **Kohn József.**

Mare magazin de ustensili și articole casnice.

În atențiunea onoratului public!

Din cauza **mutării** prăvăliei mele

din 1 Mai 1906

◀ în palatul Eliza Fischer, ▶ lângă croitorul englezesc Suğár József
vând cu preț foarte redus, cu cel mai mic preț acceptabil
 toate obiectele aflătoare în magazinul meu, ca crilante, pietrii scumpe,
 oroloage de bărbați și de dame de aur și de argint, de Geneva verificabile
 de prima calitate, garniturile de masă etc.

Poftiți și vă convingeți!

Cu deosebita stimă: **Weinberger Ferencz.**

Simboale din „TULIPAN“ de
 argint în formă artistică.

LANTOS JÓZSEF

(LICHTENSTEIN)

fost aplicat 15 ani în prăvălie din loc a

FRAȚILOR LENGYEL

aduce la cunoștința onoratului public din loc și provincie, că în
 decursul săptămânii va deschide în Arad, strada Andrássy
 nr. 20 (în palatul Fischer Eliz)

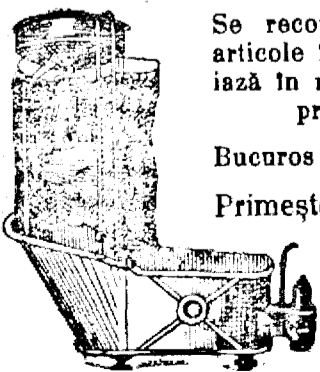
O prăvălie pentru stofe.

Deci cumpărători, cari se vor provoca la acestea
 publicațiune, vor avea favor de 5%.

Hannauer Mihály

Tinicher de edificii și obiecte de lux. — în Arad, pe strada
 Deák Ferencz No. 24. (lângă biserica reformată)

Se recomandă cu executarea a tot felul de
 articole în bransa aceasta, pe cari le efectu-
 iază în modul cel mai prompt și pe lângă
 prețurile cele mai ieftin posibile.

Bucuros servește cu preliminări de spese.

Primește acoperiri de turnuri de biserici,
 acoperiri de case, etc, și tot
 felul de confecțiuni și repara-
 țuni de tinichea.

Se caută un învățacel.

URMAȘII LUI KUBÁT

* Văduva Kubát Antalné *

ARAD

Fabrică de perii și pensule

Strada Weitzer János (Palatul Minorităților)
 Atelierul: Strada Angyal Nr. 28.

Magazin de perii și pensule de cele mai bune calități.
 Fabricare de tot felul de articole în bransa aceasta.

Atenți!

Am onoare a aduce la cunoștință că am deschis în
 Arad, — strada lemnului (Fa-utcza) — No. 1.
 o fabrică de **mașini agronomice**
 sub firma înregistrată la tribunalul comercial

VULCU J. MAXIM

Dispunind de mijloace îndestulătoare și sprijinit pe experien-
 țele mele extinse făcute în

o o Austroungaria, Germania și America o o
 mă aflu în plăcuta poziție a produce și servi pe onoratul public
 o o o cu tot felul de mașini agronomice o o o
 din material de prima clasă și pe lângă pre-
 o—o—o țurile cele mai avantajoase. o—o—o

În special fabric, diverse mașini de sămănat, secerat, stăra-
 mătoare de cucuruz, mașini de săpat, de tăiat nutreț la vite, clururi,
 pluguri (Seltană), prese de vin, pompe precum și alte articole de piv-
 nițarie și instalațiuni de mori, joagăre și țiglarii mici și mari, după
 cele mai moderne și mai practice sisteme recunoscute în branșele
 mașinării sus numite.

Procur, mijlocind prețurile cele mai avantajoase, mașini de
 abor și treerătoare, motoare de benzin, petrolen, spirit sau gaz,
 garantând totdeauna, atât de construcțiunea mașinilor cât și de ma-
 terialul cel mai bun.

Efectuez totdeauna lucruri de lăcătușerie și tot felul de re-
 paratură de mașini,

cu prețuri foarte moderate, pe lângă serviciu cinsit
 o—o—o—o—o—o și prompt. o—o—o—o—o—o

MANYUTCZ IOAN

PĂLĂRIER

STRADA HUNYADI — Nro. 1.

Recomandă bogatul său magazin în palării gata.
Tot așa primește spre efectuare ori-ce
lucrare ce se ține de această branșă.
Curățiri, reparări, vopsiri de palării și comande din
provincie, se execută prompt și efin.

Cu stimă:

IOAN MANYUTCZ

Contra anemiei și nervosității

cea mai bună influență are

Vinul ferat china

al farmacistului
Rozsnyay
Mátyás.

Prețul unei sticle e de 3 cor. 50 fil.

Contra căderii părului

are cea mai
bună influență

Spiritul de păr al lui Rozsnyay

care în scurtă vreme delătură mătreața și căderea
părului; apără părul de rupere și-i dă o strălucire
mătăsoasă. Prețul unei sticle e de 1 cor. și 50 fil.

Sirop pentru copii, contra tusei

Leac admirabil pentru copii mici.
Sticla: 60 fileră.

Toate aceste medicamente se capătă
în stare veritabilă, la spitalăria lui

ROZSNYAY Mátyás, Arad.

Szabadság-tér.

5 Cor. și . mai ..mult.. pe . zi!

Societatea de cioraperie de casă.

Se cantă persoane de ambele sexe, la mașina noastră. Lucru simplu
și tute, — pentru întreg anul acasă. Nu se cere nici o cunoștință
de mai înainte. Depărtarea nu are a face. Lucrul îl câmpărăm noi.

Societatea de mașini pentru cioraperie pentru lucrat acasă.

THOS. H. WHITTICK & Co.,

Budapest, IV. Havas utca 3-365.

PRAG, Petersplatz 7, -865.

E și în interesul D-Tale!

— Dacă voești se camperi, nu întârziă de a cerceta
magazinul
de stofe de haine pentru femei

a lui
HEGEDÜS ÁRMIN

care acum e sortat cu cei mai noi și mai la modă articoli.

Prețurile neîntrecute de ieftine esclud ori-și-ce emulare.

Prețurile articolilor de reclam:

Un blous la modă foarte frumos și **o stofă**
pentru haine mtrui **33 cr.**

Ombree stofă pentru blous elegant și fin, re-
gele sezonului mtrul **65 cr.**

Ce nime n'are, o plapoma brilliantină
pentru două persoane, până acum **4 fl.**, acum **2.95 cr.**

Magazinul meu de stofă din patrie e de ajuns
pentru întreaga comitatul Aradului.

Mare asortiment dintre 120 și 140 cmtri de stofă
se poate afla numai în prăvăliile din capitală.

Rog să priviți galantarul meu! Cere sprijinul on. public en stimă

HEGEDÜS ARMIN

Arad, piața Szabadság nr. 17, vis-à-vis de cei 13 martiri.

Rog a privi galantarul vânăt!

Berger Gyula

— farmacia
„la Sta Eli-
sabeta” —
— ARAD.

Recomandă mult căutatele sale preparate:

Săpunul spermacetic »Sf. Elisabeta« cu efect sigur asupra pielii, pre-
cum și contra pistriilor ca mijloc
de înfrumșetare și reconstruirea pielii: — — o bucată mare 60 fileră.

Pudră »Sf. Elisabeta« (roza) articol admirabil pentru menținerea fru-
museții, de tot inofensiv. Se poate capătă
în culoare albă, roză și crem: — — o cutie 90 fileră.

Apa de dinți »Sf. Elisabeta« recomandabil în special celor cu dinții
râi. Rumeneste gura, întărește gingiile,
sistază durerea de dinți și oprește stricarea dinților: — un flacon 90 fil.

Apă de iorgovan pentru frumusețe »Sf. Elisabeta« Articol foarte inbit
de damo. Se poate
capătă în culoare albă și roșie. — Un flacon mic 1 cor., unu mare 2 cor.

Leac contra reumei și răcelei »Sf. Elisabeta« Leac cu efect sigur con-
tra reumei, răcelii, ischias,
deasemenea contra durerii de cap. câteva fricțiuni ajung, pentru ea și cea
mai mare durere să înceteze. Un flacon mic 1 cor., un flacon mare 2 cor.

Spirit pentru păr »Sf. Elisabeta« Sistază căderea părului și formarea
de mătreață o împiedică radical. —
Prețul: — — o sticlă mică 1 cor., o sticlă mare 2 cor.

Alifie pentru păr. Promovează creșterea părului și îl face foarte un-
duos. — Un flacon mic 1 cor., unu mare 2 cor.

Ceai minunat pentru pept »Sf. Elisabeta« contra tusei, troahnei, fri-
gurilor de stomac și boă-
lelor de gât. — — o cutie 80 fileră.

Eter pentru bățături. Delătură în scurtă vreme fără durere ori-ce
bătucire a pielii, ori bățături. O sticlă e de
ajuns pentru delăturarea celor mai mari bățături. — o sticlă 70 fileră.

Apoi, tot felul de aromatice, specialități din țară
și străinătate, medicamente pentru animale, pen-
tru porci, vite și galițe.

Cel mai bun loc de cumpărat

TEA rusească

veritabilă

de China și Caravan în pachete originale măsurate.

Rum Jamaika

diferite soiuri veritabile

în sticle proprii se pot găsi

la drogueria și parfumeria lui

Vojtek és Weisz

ARAD

Frații Kriser

TIMIȘOARA

URI-teza nr. 6. — Telefon nr. 765.

Intreprindere de iluminare cu acetylen.

Puteri de specialitate — bărbați cvalificați.

Magazinul fabricii Landeck Carbid Ungaria de sud.

Efectuește ori-ce lucruri ce se
țin de brânșă aceasta, precum:

●● scälzi și apaducte ●●

în modul cel mai prompt,
pe lângă preturi moderate.

Magazin stabil în forma constătoare din acetylen,
ca sticle, candelabre, flacări, etc.

Tot felul de mașini economice, ca:

TRIUMPH III,

mașină de sămănat cu dinți cu păreche sau
fără păreche.

Se caută vinzători!

Serviciul prompt și conștientos!

Unde se adună Români?

La hotel „Palatin”

care e aranjat din nou în modul cel mai modern,
cu odăi curate, foarte elegante și foarte efine.

Unde e locul de întâlnire al
inteligenței române în deosebi?

În restaurantul hotelului
„Palatin” al lui Ignatie Pașca.

Unde poți căpăta bere veri-
tabilă de — Schwechat?

În restaurantul „Palatin”
al lui Ignatie Pașca.

Unde poți afla, în Arad, cele
mai bune vinuri și beuturi?

În restaurantul o o o o
o o o o „La Palatin”

Unde poți căpăta, în Arad,
cele mai bine gătite mâncări?

Tot la „Palatin”, la restau-
rantul lui Ignatie Pașca!

Și tot acolo, în fie-care Sâmbătă, se capătă
cirași proaspeți și carne de porc. Abonamente
se fac cu prețuri din cele mai convenabile.

Serviciul prompt și conștientos!

Sirupul carpatian

pentru pept

al lui Barcsay!

Cu fier, calciu și sirup de brad.

Acest sirup, ce se întrebui-
tează cu succes de 30 de ani,
e admirabil medicament con-
tra tusei și asudării de noapte.

Promovează pofta de mân-
care, nutrirea și mistuirea;
întărește și întinerește corpul.

Bărbații și copiii, îl pot fo-
losi fiindcă are deosebită
influență asupra singelui și
formării oaselor.

Prețul unui flacon 80 cr.

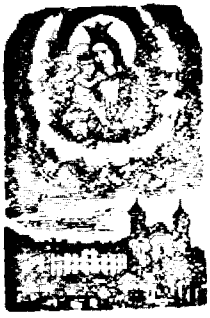

Se poate căpăta numai la
spicăria lui

Barcsay Károly

Szeged, Széchenyi-tér 12.

Picăturile balsamice „MARIA-RADNA“

pentru răni și stomac, ajută iute și sigur în multe boale, ca d. ex. dureri, colici de stomac, boli vechi de stomac și lipsei de apetit, contra reumei, junghiurilor, colice și durere de cap, estern la răni timpurii, la sgărieturi, la scrinteli și ruperi de oase, contra reumei și durerii de oase.

Un flacon: prețul 30 fil., 10 flacoane Cor. 3.— francat.

Pastilele — SENECA

Medicină sigură contra tusei, troanei, răcelii, influenței. Cutia 1. Cor., 10 cutii franco 8. Cor.
Se poate căpăta la **Kossuth Pál, Szűz Mária.** gyógyszerháza, Arad, Boros-Béni-tér 15 sz.

Centauria! Cel mai minunat întăritor de stomac!
Depărtează frigurile stomacale, colicele,
lipsa de scaun, diaree, răceli și multe alte boale diferite.

O scrisoare de mulțumită.

Stimate domnule apotecar! Pentru admirabila DV teo întări-
toare de stomac nu Vă pot mulțumi din destul și regret că nu o
pot recomanda în deajuns pentru a fi cunoscută binefacerea ei. Doi
colegi ai mei Vă vor comanda zilele astea câte-va pachete din teea
„CENTAURIA“. Bu Vă mulțumesc și Vă rog a-mi mai trimite încă
un pachet mare pentru ceste 2 cor. Cu stimă: Ion Luca, inv.

RESTAURANTUL TÓTH ENDRE

Am onoare a atrage atențiunea p. t. pu-
blicului asupra fostului restaurant

KASS

acum preluat de mine și remaniat după cele
mai moderne cerințe.

Cele mai fine și mai bune băuturi, precum
vinuri, licheruri, șampanii, se pot căpăta aici.

Mâncările restaurantului nostru sunt neîntrecute.

000 Seară de seară muzica cea mai
bună dălectează pe oaspeții mei. 000

Serviciu prompt, curat și conștientos. 000 Abonamente se fac cu
prețuri moderate.

Cu deosebită stimă

Tóth Endre
restauratier.

Farmacia „la Sta Troiță“

NĂGELE ANTAL

TIMIȘOARA, Gyárváros, Főutca nr. 44.

Crema „Helén“

☺☺☺ pentru față și mâni. ☺☺☺

Înlătură pistruile, petele de ficat și
tot felul de necurătenii de piele.
Se folosește seara înainte de culcare.

1 borcan mare	—	—	1 coroană
1 borcan (de probă)	—	—	60 flieri
1 săpun	—	—	80 flieri
1 cutie pudră „Helén“	—	—	1 cor.
1 sticlă apă de sărat	—	—	1 cor.

Spiteria lui Vojtek Kálmán „a Magyar Koronához“

Recomandă specialitățile feul ca
din magazin și admirabilele rite:
bandage și diferite preparatii, sale

Cremă de lacramioare: preparat superb, delătură pistruilor, sgrăbunțe, spuse, sbîrcituri și necurătenii de pe față. Flacon 1 cor.

Săpun de cremă de lacramioare: articol colonial care combinat cu crema, rumenește și susține frumusețea feței. Buc. 70 fil.

Pudră de lacramioare: pregătită din materii cu totul nesticăcioase — care împrumută feții o culoare foarte plăcută fără
ca să se poată vedea. O cutie, 1 cor. 20 flieri.

Prafu de dinți a lui Dr. Kabdebó: ajutoră frumusețea dinților foarte și în urma compoziției bune nu atacă smalțul
dintilor. O cutie 1 cor. 60 flieri.

Salicyl: folosește mult la întărirea gingiilor, alungă mirosul neplăcut al gurei și împiedecă stricarea dinților.
„Coroană“ pentru față, 70 fil., 1.40, 1.68 fil. Săpun „Coroană“, buc. 80 fil. Spirt pentru păr, sticla 2 cor. Alifie contra ochiu-
rilor de găină, sticla 70 fil. Apa de gură și prafu de dinți „Papp“ 1.60 fil și 1.20 fil. Regeneratorul părului, sticla 1 cor.

Preparatele se capătă tot-
deauna proaspete — la **Spiteria lui Vojtek Kálmán „a Magyar Koronához“** colțul dela András-
sy-tér și Petőfi-u. Arad.

FISCHER KÁROLY

fabricant de funii, țesături,
de site și saltele de sirmă.

Arad, József főherceg-út 8. sz.

Recomandă preparatele sule de sirmă ca: țesături de sirmă din aramă, fier și ține, pe cari le are în deposit

mai ales pentru mori, fabrici și scopuri agricole. Afară de acestea, recomandă sitele sale pentru Sita de ventilat sistem Bachler. Pregătește țesături de mână și fabrică la îngrădit de grădini, grădini publice, curți de galițe și păduri cu vinat, site de sirmă cu ramă de fier pentru scopuri delucării de pământ, nisip, petriș, și pentru lucrări de mine, zidiri și grădinărit. Site la ferestre de piv-

nițe și magazine de grăunte. Apărătoare de se locomotive, mori și coșuri de fabrici. Somiere de oțel pentru pat pe staluri de fier și lemn, cari vința ușurincei de a se ținea curat sunt foarte redabile. Diferite site din păr, aramă și mătase, do tru tutun, site-dobe, și orice fel de obiecte și lucrăceasta branșe — — cu prețuri din cele mai mo

Se recomandă a executa următoarele:

OPURI ȘI BROȘURI

„TRIBUNA“

Str. Deák Ferencz nr. 20

EDITURĂ PROPRIE

FOI PERIODICE

PROGRAME

RILETE DE ȚUNUNIE
după dorința și în color

ADRESE

BILETE DE ÎNTRARE

CĂRȚI DE VISITA
diferite formate

MENU

PLICURI CU FIRMA

OBLIGAȚIUNI

INVITĂRI

BILETE DE LOGODNĂ
după dorință și în color

BILANTURI

ANUNȚURI FUNEBRALE

Tot felul de lucrări tipografice

atingătoare de această branșă

Diferite tipărituri pentru bănci

CĂRȚI în COMISIUNI

PREȚ-CURRENTURI
în orice limbă

NOTE

STATUTE • LIBELE

CIRCULARE

Comandele primite să efectues prompt și consciincios.

Prețuri moderate!